

Beleidsplan Arbitrage

HHC Quick Stick | 2021-2025

1. Inleiding

De KNHB heeft alle clubs de verplichting opgelegd een VAP (Verenigings Arbitrage Plan) op te stellen. Hierbij wordt van alle (spelende) leden verwacht, dat zij minimaal een spelregelcursus hebben gevolgd. Het idee van de KNHB is om het fluiten van jongs af aan te integreren in de hockeyopleiding/training. Hierdoor is het fluiten van wedstrijden, net als het trainen en het spelen van wedstrijden, een wezenlijk onderdeel van het lidmaatschap van HHC Quick Stick.

De arbitragelijst die we in dit beleidsplan uitzetten vraagt meer begeleiding van beginnende scheidsrechters. Hiervoor zijn dus ervaren mensen nodig, die bereid zijn jeugdige leden hierbij te begeleiden. De arbitragecommissie kan met behulp van dit plan het fluiten van wedstrijden borgen binnen onze vereniging. Immers zonder scheidsrechters geen wedstrijden! HHC Quick Stick neemt zich voor om fluiten leuk te maken en bezoekende teams van goede arbitrage te voorzien.

2. Uitgangspunten en doelstellingen

Uitgangspunten

- Fluiten wordt zó leuk dat het niet meer als een verplichting wordt ervaren, maar als een vanzelfsprekend onderdeel van het spel en het lidmaatschap van de vereniging.
- De wedstrijden worden begeleid door arbiters die passen bij het niveau van het spel van het betrokken team.
- Een structurele aanpak leidt tot continuïteit in het scheidsrechtersbestand.
- De vereniging voldoet aan de verplichtingen die zij op het terrein van de arbitrage heeft naar de KNHB.

Doelstellingen

Quick Stick hanteert de volgende beleidsdoelstellingen voor de Arbitragecommissie (hierna te noemen AC):

- Kwalitatieve en kwantitatieve bewaking arbitrage
- Kwalitatieve en kwantitatieve bewaking van het opleidingstraject, inclusief begeleiding
- Alle actieve leden vanaf de B-jeugd hebben voor het einde van ieder seizoen hun CS-kaart behaald
- Fluiten heeft een positief imago
- Oud-hockeysers worden geënthousiasmeerd om te gaan arbitreren
- Ouders worden betrokken bij arbitrage

De AC wordt door het bestuur in staat gesteld om haar werkzaamheden volgens de in dit beleidsplan gestelde voorwaarden uit te voeren. In dit beleidsplan is ook het sanctiebeleid beschreven bij een 'no show'. De sancties worden jaarlijks bepaald door het bestuur. In geval van "no show" legt de AC de door het bestuur bepaalde sanctie op (zie verder pagina 6).

3. Opleiding

Senioren en junioren die CS-kaart moeten halen

Voor de senioren en junioren die nog geen kaart hebben en een CS-kaart moeten halen, zal er jaarlijks door de AC een scheidsrechterscursus aangeboden worden of meerdere keren als daar behoefte aan is. De scheidsrechterscursus gaat uiteraard in op de theorie; spelregelkennis maar ook op de praktijk: hoe te fluiten, positionering, voorbereiding en omgaan met spelers, coaches en publiek.

Eerstejaars B-jeugd

Alle eerstejaars B worden jaarlijks uitgenodigd om de scheidsrechterscursus te volgen. Zij hebben de verplichting dat zij de CS-kaart halen voor het eind van het lopende seizoen. De B-jeugd wordt, waar mogelijk, begeleid door meer ervaren scheidsrechters om met plezier te leren en te kunnen fluiten. Bij het indelen van wedstrijden wordt hiermee rekening gehouden. Indelen gebeurt aan de hand van het niveau: aan de hand van wat je laat zien start je bij de jongste jeugd of direct op een groot veld. De AC bepaalt het niveau en volgt de ontwikkeling van de scheidsrechters.

De KNHB scheidsrechters cursussen worden online aangeboden. Het is de bedoeling dat de cursist binnen een maand de opleiding via internet volgt. De voortgang van de cursist wordt door de AC gevolgd. Naar alle waarschijnlijkheid zal vanaf seizoen 2020-2021 het examen digitaal kunnen worden afgenomen. Als dit niet haalbaar blijkt blijft het een schriftelijk afgenomen examen op de club.

Lukt het bij herhaling een kandidaat niet om het examen met goed gevolg af te sluiten, dan bieden wij een-op-een begeleiding aan bij de theorie door een ervaren scheidsrechter voorafgaand aan het herexamen.

Begeleiding

Voor een scheidsrechter is erkenning en waardering, naast het zelf plezier hebben in arbitrage, de belangrijkste motiverende factor. Voor het plezier hebben zijn vooral de eerste wedstrijden van groot belang. Daarom wordt er extra aandacht aan de begeleiding besteed in deze fase, met als doel de scheidsrechters enthousiast te maken voor het arbitreren voor een langere periode. De AC begeleidt, gevraagd en ongevraagd, op de zaterdagen vanaf de zijlijn zowel de aankomende scheidsrechters als de al wat langer geleden geslaagde scheidsrechters.

In de praktijk betekent dit dat de begeleider:

- aandacht voor de scheidsrechter heeft;
- de scheidsrechter op zijn gemak stelt;
- wil en kan luisteren naar de ervaringen van de scheidsrechter;
- problemen van de scheidsrechter hanteerbaar kan maken;
- de wedstrijd na afloop samen met de scheidsrechter evalueert.

De begeleider kan voor de evaluatie gebruik maken van het begeleidingsformulier van de KNHB. Uiteraard is dit inzichtelijk voor de beoordeelde scheidsrechter.

Nieuwe scheidsrechters worden de eerste wedstrijden zoveel mogelijk ingedeeld met ervaren fluiters bij wedstrijden van 'eenvoudig' niveau of vanaf de zijlijn bijgestaan door een begeleider.

In bijlage 1 is de Handleiding voor begeleiders van beginnende scheidsrechters bijgevoegd.

Briefing scheidsrechters aan begin seizoen

De AC zorgt aan het begin van een seizoen voor:

- de briefing van de scheidsrechters gebaseerd op de KNHB briefing voor club- en bondsscheidsrechter. Briefings maken deel uit van de aangeboden cursussen;
- de volgende cursussen:
 - opleiding begeleider jongste jeugd: 6-tal spelregelcursus;
 - opleiding begeleider jongste jeugd: 8-tal spelregelcursus;
 - zaalhockey spelregelcursus;
 - opleiding clubscheidsrechter B-jeugd; O CS+ opleiding;
 - weerbaarheidscursus (waaronder omgaan met publiek);
 - inloopcursus voor alle leden: Met plezier een wedstrijd leiden.

De begeleiding van 3-tallen wordt digitaal via onze site aangeboden aan ouders en jeugdleden die de wedstrijden begeleiden.

CS+

Scheidsrechters met meer ambitie hebben de mogelijkheid om op te gaan voor de CS-pluskaart. Dit is een extra arbitrageopleiding, begeleid door een leercoach van de KNHB. De opleiding duurt een half tot een heel seizoen en bestaat uit een theoretisch en een praktijkgedeelte, waarvoor ook examens worden afgelegd.

Gedurende deze opleiding worden de kandidaat CS-plussers intensief begeleid door ervaren (bonds-) scheidsrechters. Naast spelregelkennis wordt veel aandacht gegeven aan het 'lezen' van een wedstrijd, (non-) verbale communicatie met speler, coaches en publiek, tips en tricks vanuit bondsarbitrage, weerbaarheid en voorbereiding en afhandeling (van kaarten).

Je krijgt als kandidaat verschillende beoordelingen waarbij je direct na de wedstrijd feedback krijgt op verbeterpunten. Dit gebeurt altijd in teamverband. Samen met je collega ben je een team, net zoals dat geldt voor spelers, coaches en zelfs publiek. Je weet van tevoren wanneer je wordt beoordeeld. Samen met je begeleider loop je alle stappen langs waaraan je kunt denken, neemt spelsituaties door en leert al doende wat slim is en wat beter kan.

Om in aanmerking te komen voor de CS+-status doe je examen. Je fluit een wedstrijd van behoorlijk niveau, al dan niet met een collega-kandidaat. Je wordt beoordeeld door een landelijk erkend leercoach.

HHC Quick Stick heeft zich als doel gesteld alle topwedstrijden door CS+-scheidsrechters te laten fluiten. Topwedstrijden zijn wedstrijden van het hoogste niveau of wedstrijden waar veel van af hangt. Bij dit laatste: promotie/degradatiewedstrijden, streekderby's e.d.

Ook zien wij graag in samenwerking met andere clubs dat CS+-scheidsrechters af en toe een wedstrijd buiten onze club fluiten. Dit betekent een andere entourage, andere spanning, onbekende mensen en spelers. Hiervan leren de CS+-scheidsrechters weer nieuwe dingen en blijft het fluiten leuk en spannend.

De ambitie van de AC richt zich op het opleiden en behouden van circa 20 CS+-scheidsrechters.

De CS+-scheidsrechters ontvangen van de KNHB een speciale CS+-scheidsrechterskaart, een landelijk erkend CS+-shirt, een fox40 scheidsrechtersfluit en kaarten (rood-geel-groen).

Daarnaast is mogelijk om aan landelijke toernooien deel te nemen omdat de CS+-scheidsrechters gezien worden als enthousiast en mogelijk met potentieel om door te groeien naar de landelijke arbitragelij. Toernooien waar je aan kunt denken: ICC, Scholen toernooi, interdistrict-toernooien.

De CS+-status schept ook verplichtingen. Een CS+-scheidsrechter fluit regelmatig wedstrijden, minimaal om en om het weekend een wedstrijd. Dit is noodzakelijk om routine op te bouwen en te behouden in het fluiten. Behoudens blessures verwachten wij deze inzet van onze CS-plussers. Daarnaast gelden strikte afspraken over voorbereiding op een wedstrijd, aanwezigheid voor en na een wedstrijd, kleding en andere afspraken.

Arbitragelij

De arbitragelij is een doorlopend programma dat start in de F/E-jeugd en eigenlijk niet meer wordt afgesloten. De arbitragelij start met het fluiten van wedstrijden van de jongste jeugd door jeugdleden of ouders.

Jeugdleden en ouders worden op deze wijze vertrouwd gemaakt met de regels en het zelf (vanaf de C-jeugd) fluiten van wedstrijdjes. Een van de doelen van de arbitragelij is een toename van het aantal jeugdige scheidsrechters dat zonder angst gaat fluiten en vooral: met plezier! De arbitragelij draagt daarnaast ook bij

aan de imagoverbetering van de arbitrage in brede zin. Voor ouders betekent dit dat zij kennis opdoen van spelregels en van de invloed van hun rol als ouder in de rol van toeschouwer, coach en scheidsrechter.

1. De arbitragelijijn:
 - a) Spel- en gedragsregels voor mini-hockey (voor de E6 en E/D8-jeugd).
 - b) Van klein veld (begeleider) naar groot veld (scheidrechter).
2. Clubscheidsrechterkaart voor de B-jeugd.
3. Clubscheidsrechter plus (CS+).
4. Briefings en verdere begeleiding en ontwikkeling

1a. Spel- en gedragsregels voor mini-hockey (voor de E6 en E/D8-jeugd)

Voor het spelen van wedstrijdjes 6 tegen 6, of 8 tegen 8 is het belangrijk dat de E6- en D8-jeugd op de hoogte is van de spel- en gedragsregels. Deze regels moeten ze kennen om samen met hun teamgenoten en tegenstanders plezier te beleven aan het hockey. Ze moeten weten wat wel en wat niet mag tijdens het spel. Dan wordt het geen rommeltje op het veld. Verder is het van belang om te weten hoe iemand zich moet gedragen in en om het veld. Om dit te leren is er een boekje met duidelijke tekeningen, waarin duidelijk staat aangegeven waarop moet worden gelet. Als de regels niet worden gesnapt, dan moet er om uitleg aan de trainer, coach of spelbegeleider kunnen worden gevraagd.

Eerst zullen alle 8-tallen de spelregels uitgelegd krijgen (bij overgang van 6-tal naar 8-tal), vervolgens de 6-tallen. De spelregel instructie wordt voor de 6- en 8-tallen in 1 - 2 uur gegeven, voor of na een training.

1b. Van klein veld (begeleider) naar groot veld (scheidrechter)

Het spelen van wedstrijden op een heel veld betekent dat je te maken krijgt met twee scheidsrechters. Hun taak is ervoor te zorgen dat de wedstrijden volgens de regels verlopen. Kennis van regels, maar ook het op de hoogte zijn van de tekens die de scheidsrechter maakt na het constateren van een overtreding, is dus erg belangrijk. De wedstrijd 'leiden' en dus niet 'lijden' wordt belangrijk. Aspecten als overwicht, respect en omgang met speler, coaches en publiek wordt belangrijk.

Het leren fluiten van wedstrijden kan worden geoefend tijdens trainingen. Bij HHC Quick Stick laten we de jeugd vanaf tweedejaars C de F-jes en E-tjes fluiten, tenzij de AC ziet dat iemand hogere wedstrijden kan fluiten en daarmee rekening houdt met het indelen. Iedereen zal een aantal keren in het seizoen fluiten.

De eerste wedstrijden worden door 2 fluiters (samen meer zekerheid) gefloten en een begeleider langs de kant. Het kan voorkomen dat de jeugdleden deze wedstrijden fluiten zonder 'kaart'. Zij zijn dan wel al bezig met het programma om de scheidsrechterskaart te behalen.

2. CS kaart vanaf B jeugd

De arbitragelijijn is een investering om de goede normen en sfeer binnen de hockeywereld te behouden en een solide basis te leggen voor de spelregelkennis. Die basis is van groot belang omdat de B-jeugd de scheidsrechtercursus gaat volgen (of als men 14 jaar is), en na het spelregelexamen leidt tot het halen van de scheidsrechterkaart.

3. Clubscheidsrechter plus opleiding (CS+)

De CS+-opleiding is voor clubscheidsrechters die meer willen leren over arbitrage. In vier workshops, intensieve begeleiding en examen (assessment) worden de fijne kneepjes van het arbitrerer geleerd. Dit gebeurt door een leercoach van de KNHB, veelal zijn dit (oud-)bondscheidsrechters. Het assessment wordt afgenomen door een leercoach van buiten de club zodat zoveel mogelijk objectief vastgesteld wordt of een kandidaat de 'titel' CS+ waardig is. Dit traject is erkend door de KNHB. CS-plussers zijn graag geziene scheidsrechters op landelijke toernooien en een aantal CS-plussers zien dit als een mooie opstap naar de opleiding voor bondsscheidsrechter.

4. Briefings en verdere begeleiding en ontwikkeling

Voor de start van het veld- en zaalhockeyseizoen organiseert de AC briefings. In deze bijeenkomsten worden alle spelregels en spelregelwijzigingen met elkaar doorgenomen. Ook specifieke spelsituaties vanuit ervaring of

vanuit theorie worden besproken. Aandacht is er voor ontwikkeling. Nieuwe ideeën voor begeleiding, opleiding en training worden geïnventariseerd of vanuit de AC voorgelegd aan de aanwezigen.

Briefings zijn verplicht voor CS+-scheidsrechters en actief fluitende (oud-)bondsscheidsrechters. Deze laatste categorie kan veel van hun eigen ervaring toevoegen aan de aanwezigen. Briefings zijn bedoeld voor alle leden (en ouders van leden) die op enig moment te maken krijgen met wedstrijden en scheidsrechters.

4. Indeling

Arbitragevolgsysteem clubscheidsrechters

De scheidsrechterbegeleiders beoordelen de scheidsrechters via een eigen arbitragevolgsysteem. Het daarbij behorend begeleidingsformulier wordt in het arbitragevolgsysteem digitaal ingevoerd door de AC. Dit alles helpt om de juiste scheidsrechters op de juiste wedstrijden te plaatsen

Indeling scheidsrechters

Alle scheidsrechters worden begeleid en door de begeleiders wordt een inschatting gemaakt van hun bekwaamheid en ontwikkeling. Bij de aanwijzing gaat het niet alleen om het plannen van twee scheidsrechters, maar ook dat de arbitrage van die kwaliteit is die past bij de wedstrijd. Dit laatste vloeit voort uit het arbitragevolgsysteem.

Ervaren begeleiders uit de AC geven aan op welke niveaus de scheidsrechters kunnen worden ingedeeld middels het begeleidingsformulier. De niveaus zijn binnen HHC Quick Stick ingedeeld op de volgende manier:

- Niveau 1: (Ex) bondscheidsrechters en CS+
- Niveau 2: CS+ en Dames, Heren met voldoende wedstrijden in de benen en goede beoordelingen
- Niveau 3: A-lijn, B-lijn, hogere MC-teams, JC
- Niveau 4: D-lijn en lagere MC-teams
- Niveau 5: Beginners, 6-/8-tallen

Gemiddeld wordt iedereen voor 6 veldwedstrijden ingedeeld en gedurende het zaalhockeyseizoen 1 dag van een weekend. Voor de CS+ scheidsrechters gelden aparte afspraken.

Aanwijzing scheidsrechters veld- en zaalcompetitie

Doelstelling van de AC met betrekking tot de aanwijzing is:

"De juiste scheidsrechter, op de juiste plaats, op de juiste tijd, op de juiste wedstrijd".

De scheidsrechters worden aan het begin van elke speelronde, te weten voorcompetitie en reguliere competitie, aan de voor hun niveau geschikte wedstrijden toegewezen. Zodra de wedstrijden bekend zijn, wordt een rooster gemaakt door de AC. Dat rooster wordt aan de scheidsrechters toegezonden met de wedstrijden en datums dat ze moeten fluiten. De data waarop een scheidsrechter moet fluiten, zijn ook te vinden op de site van de club achter hun eigen inloggegevens (LISA). Minimaal twee weken voorafgaand aan zijn/haar te fluiten wedstrijd krijgt de scheidsrechter een herinneringsmail. Deze wordt de week voor de wedstrijd nog een keer herhaald.

Ditzelfde geldt voor de zaal -en de midwintercompetitie. Ook die roosters worden zo snel mogelijk na het bekend worden van de speelschema's door de AC bekend gemaakt en aan de betreffende scheidsrechters toegezonden, zodat iedere scheidsrechter tijdig op de hoogte is wanneer hij of zij moet fluiten. De AC probeert rekening te houden met de wensen van de scheidsrechters, maar kan daar niet altijd aan tegemoet komen. Wel wordt uiteraard rekening gehouden met het zelf spelen van wedstrijden en eventueel rijnschema's van ouders.

Aanwijzing zaterdag

Voor elke wedstrijd worden twee scheidsrechters aangewezen. Voor de 6- en 8-tallen worden spelers met en zonder kaart uit de C- en B-teams opgesteld, samen met een meer ervaren kaarthouder of een ouder. Vanaf de D11-tallen worden de scheidsrechters naar niveau toegewezen, waarbij op de wedstrijden van de JA en MA, topklasse en landelijk spelende teams scheidsrechters uit de CS+-groep worden ingeroosterd, eventueel in combinatie met senioren (H1, D1, D2, D3, VetA, VetB) die door de AC zijn beoordeeld.

Per scheidsrechterkaarthouder wordt het aantal fluitbeurten bijgehouden, zodat er een evenredige verdeling ontstaat van het aantal te fluiten /gefloten wedstrijden. Iedere jeugdscheidsrechter dient indien nodig zelf te zorgen voor vervanging en dit door te geven aan de AC. Indien een lid zich onttrekt aan zijn/haar verplichtingen wat betreft de arbitrage/vervanging, dan zal een sanctie worden opgelegd (zie: 5.Sancties).

Aanwijzing zondag

De wedstrijden van Dames 1 en Heren 1 worden gefloten door CS-plussers of worden bondsaangewezen. De AC wijst voor de overige wedstrijden eventueel CS-plussers aan. Indien dit niet mogelijk blijkt wordt naar niveau aangewezen.

Indien een lid zich onttrekt aan zijn/haar verplichtingen wat betreft de arbitrage, dan zal een sanctie worden opgelegd (zie: 5: Sancties).

Registratie

Teneinde een goed beeld te krijgen van alle gefloten wedstrijden zullen deze centraal door de AC geregistreerd worden en wordt nagegaan of ook daadwerkelijk alle scheidsrechters hun fluitbeurt hebben vervuld.

5. Sancties

Bij aanvaarding van het lidmaatschap van HHC Quick Stick heeft ieder lid zich gecommitteerd om de arbitragelijn te volgen en wedstrijden te fluiten. Dit betekent ook dat de vereniging de verplichting op zich genomen heeft een opleiding te verzorgen.

Het niet hebben van een geldige kaart

Elke speler en speelster van 14 jaar en ouder is verplicht een scheidsrechterkaart te hebben. Daarom wordt hij of zij maximaal twee keer in de gelegenheid gesteld om op kosten van de vereniging het CS-examen af te leggen. Indien hij of zij na die tweede keer nog niet voor het examen is geslaagd of heeft aangegeven de scheidsrechterkaart niet te willen halen geldt na extra begeleiding, de volgende sanctie: Inzet op wedstrijden van de jongste jeugd tot het moment dat uiteindelijk het examen met goed gevolg is afgesloten.

No-show op zaterdag en zondag

Een no-show is het niet verschijnen tijdens of het niet zorgen voor adequate vervanging voor een arbitrageverplichting. Bij de eerste no-show: de betrokken arbiter meldt zich op de eerstvolgende zaterdag op de club om van 09.00 tot 12.00 uur stand-by te zijn. Hij wordt daartoe uitgenodigd door de AC. De betreffende arbiter kan ingezet worden als vervanging bij het fluiten van wedstrijden en voor andere activiteiten op/in of rond het clubhuis/velden.

Bij de tweede no-show: verschijnt de arbiter niet voor zijn opgelegde stand-by-beurt of verschijnt de arbiter voor de tweede keer niet voor een aangewezen wedstrijd, dan wordt hij terstond door de AC geschorst voor zijn eerste eigen thuiswedstrijd. Dit wordt gecommuniceerd naar trainer/coach van het betreffende team en ook naar het bestuur.

Eventuele door de KNHB opgelegde boetes met betrekking tot de no-show worden op de scheidsrechter verhaald.

6. Communicatie

We willen een goede sfeer creëren rond het fluiten. “De kwaliteit van het fluiten bij HHC Quick Stick is goed. Als scheidsrechter voel je je gewaardeerd.” Het bestuur en de direct uitvoerenden van het beleid van HHC Quick Stick (trainers, coaches, scheidsrechters, ouders/vrijwilligers) stellen zich positief op ten aanzien van de arbitrage, zij hebben een voorbeeldfunctie van hoe de club met arbitrage om wenst te gaan. Bij het begeleiden van scheidsrechters hoort duidelijkheid en respect. Het maken van afspraken hoort daarbij, net zoals over en weer we elkaar aan afspraken houden. Arbitrage is dan ook een vast agendapunt van elke vergadering van de Technische Commissie.

Communicatie aanwijzing

Het wedstrijdschema op de website vermeldt ruim bijtijds de aangewezen scheidsrechters. Elke scheidsrechter krijgt minimaal twee weekend voorafgaand aan zijn/haar te fluiten wedstrijd een mailbericht en de week tevoren nog een herinneringsmail (LISA). Het is aan de scheidsrechter/speler om tijdig de eigen mail te checken en daarmee ook verantwoordelijk voor het tijdig doorgeven van wijzigingen van het eigen mailadres aan de AC.

Website

Er staat een aparte knop met de naam Arbitrage op de website. Hier zijn praktische tips en informatie vermeld en wordt nieuws gemeld door de Arbitragecommissie. In ieder geval staat actuele informatie vermeld over:

- het beleidsplan van de arbitrage;
- spelregels;
- spelregelwijzigingen en briefings;
- links naar de KNHB site;
- agenda van workshops en examens;
- informatie over het begeleiden van wedstrijden van de jongste jeugd.

Bijlage 1: Handleiding voor begeleiders van beginnende clubscheidsrechters

Voorwoord

Deze handleiding is bestemd als hulpmiddel voor begeleiders bij het leerproces van de beginnende scheidsrechters. Met deze handleiding beoogt de KNHB extra aandacht te besteden aan scheidsrechters die na het behalen van de kaart hun eerste wedstrijden moeten fluiten. Om te voorkomen dat er steeds hij/zij in de tekst komt te staan, is gekozen voor de mannelijke vorm; natuurlijk geldt de inhoud voor meisjes als jongens en voor dames en heren.

Inleiding

Scheidsrechtercursus gevolgd, kaart gehaald, maar dan? Krijgt de beginnende scheidsrechter vervolgens begeleiding of moet hij alles alleen uitzoeken? Heel veel verenigingen zorgen goed voor hun nieuwe scheidsrechters, maar hoe kun je als vereniging de begeleiding het beste regelen? Wat kan je doen? Waarom een vereniging het doet is duidelijk, toch?

In deze handleiding wordt duidelijk wat het belang is van het begeleiden en vooral hoe je als vereniging dit kunt opzetten en uitvoeren. Ga je per individu begeleiden, hoe ziet de feedback er uit. Maar ook, waar moet een begeleider op letten en hoe kun je het beste te werk gaan. Wat is het doel van begeleiding bij beginnende scheidsrechters? Hoe kan een vereniging zelf bijdragen aan het verhogen van de kwaliteit van de arbitrage? Hoe kun je helpen om met z'n allen te gaan voor meer kwaliteit en meer plezier bij spelers én scheidsrechters?

Wie fluit hoort erbij, wie begeleid wordt nog veel meer!

Hoofdstuk 1

Doel van de begeleiding

Bij het begeleiden gaat het er om de beginnende scheidsrechter over mogelijke 'fluitangst' heen te helpen. Daarnaast is het doel om hem enthousiast te maken voor het fluiten en hem als scheidsrechter voor de toekomst te behouden. Het primaire doel is dus niet om een topscheidsrechter van hem te maken. Dat kan altijd nog in een later stadium als hij heeft bewezen talentvol te zijn.

Primair staat hierbij de beginnende scheidsrechter te helpen bij het leren fluiten, zijn minder sterke punten te verbeteren en zijn sterke punten verder te ontwikkelen. Bedoeling is om de scheidsrechter meer zelfvertrouwen te geven waardoor hij ook meer plezier krijgt in het fluiten. Vanzelfsprekend zal hierdoor zowel de kwaliteit als de kwantiteit van de arbitrage verbeteren, waardoor verenigingen een groter arsenaal scheidsrechters krijgen om wekelijks uit te kiezen.

Een secundaire doelstelling van begeleiding is het verkrijgen van een meer uniforme werkwijze van begeleiders alsmede het verkrijgen van inzicht in het niveau van de scheidsrechters. Dit laatste kan ook de aanwijzing van scheidsrechters vergemakkelijken ("de juiste scheidsrechter, op de juiste wedstrijd"). Met name het beoordelingsformulier (zie bijlage) is hiervoor geschikt.

Taken van de begeleider

De beginnende scheidsrechter vanaf de zijlijn begeleiden en na afloop van de wedstrijd zijn sterke kanten en verbeterpunten bespreken.

Het verdient daarom aanbeveling dat de begeleider:

- een ervaren clubscheidsrechter of bondsscheidsrechter is;

- aandacht voor de scheidsrechter heeft;
- de scheidsrechter op zijn gemak stelt;
- wil en kan luisteren naar de ervaringen van de scheidsrechter; - begeleiding (coaching, beter maken) boven beoordeling stelt.

Kortom, voor alle begeleiders is sociale vaardigheid een belangrijke eis, naast kennis van zaken. Een begeleider moet in de schoenen van een beginnende clubscheidsrechter kunnen staan en niet vanuit zijn eigen belevingswereld de wedstrijd bekijken. Motiverend begeleiden is zeer belangrijk. Daarnaast zouden begeleiders ook op de hoogte moeten zijn van de zaken die in de cursus besproken zijn, zodat daar zeker in het begin op ingespeeld kan worden.

Naast bovengenoemde punten, is voor het samenstellen van een groep begeleiders van belang dat zij met name op de zaterdagochtend beschikbaar zijn. Dit omdat de wedstrijden van de D-jeugd (jongens en meisjes) en C-jeugd (meisjes) de meest geschikte wedstrijden zijn voor de eerste stappen op het pad van de arbitrage.

In hoofdstuk 3 en 4 worden de hierboven genoemde taken nader uitgewerkt in meer concrete activiteiten.

Hoofdstuk 2

De meest gestelde vragen:

1. Welke wedstrijden zijn geschikt voor begeleiding van beginnende scheidsrechters en voor hoeveel wedstrijden is begeleiding gewenst?

Nieuwe scheidsrechters worden bij de eerste wedstrijden opgesteld met ervaren scheidsrechters en bij wedstrijden van 'eenvoudig' niveau. Zij worden begeleid door een ervaren club- of bondsscheidsrechter. Met "eenvoudig" niveau wordt bedoeld D-jeugd, lagere meisjes C en voor volwassenen ook lagere B teams. Zowel competitie- en oefenwedstrijden komen hiervoor in aanmerking. Daarnaast is het voor goed zelfvertrouwen van de scheidsrechter gewenst hem minimaal twee wedstrijden onder begeleiding te laten fluiten.

2. Wie is verantwoordelijk voor de begeleiding en hoe pak je dit het beste aan?

De organisatie van de begeleiding berust bij de arbitragecommissie. Tip: benader een aantal begeleiders persoonlijk of plaats een stukje over begeleiding op de website/clubkrantje.

3. Hoeveel begeleiders heb je nodig? Begeleidingscommissie?

Voor de begeleiding van clubscheidsrechters is het samenstellen van een groepje begeleiders aan te raden. Afhankelijk van de grootte van jouw vereniging zul je meer of minder begeleiders in deze groep moeten hebben. Heb je meerdere begeleiders in de groep, dan is de tijdsinvestering voor de afzonderlijke begeleiders minder groot. Voorbeeld. Een vereniging heeft 10 C- en D-elftallen. Hiervan spelen er gemiddeld 5 per weekend thuis. Per wedstrijd heb je één begeleider nodig, maar deze zou twee duels na elkaar kunnen begeleiden. Je hebt dan dus minimaal drie begeleiders per weekend nodig. Gemiddeld willen de begeleiders bijvoorbeeld één keer in de twee weken begeleiden. Dat betekent dus minimaal zes begeleiders.

De begeleider bekijkt dus twee wedstrijden achter elkaar. De nabespreking van de eerste wedstrijd kan daardoor wel eens lastig worden. In overleg met het wedstrijdsecretariaat kan dan getracht worden het schema iets te rekken, zodat er tussen de wedstrijden meer tijd zit. Je kunt echter ook uitgaan van meer begeleiders die één wedstrijd per keer begeleiden.

Hoofdstuk 3

Taken begeleider nader uitgewerkt in meer concrete activiteiten:

- a. Voor de wedstrijd
- b. Tijdens de wedstrijd
- c. Tijdens de rust
- d. Na de wedstrijd

a. Voor de wedstrijd

Onduidelijkheden en problemen kunnen voorkomen worden als de coaches vooraf geïnformeerd worden over de begeleiding. Deze coaches en eventueel ook ouders zullen dan begrijpen dat hulp en medewerking noodzakelijk is. Bovendien zijn beginnende scheidsrechters onzeker en dus vatbaar voor indrukken en invloeden, zowel positieve als negatieve. De begeleider heeft dus een verantwoordelijke taak. Het uitgangspunt voor de begeleider moet zijn de scheidsrechter zelfvertrouwen te geven.

De volgende punten zijn daarom van belang:

- Spreek 20 tot 25 min. voor de wedstrijd met de scheidsrechter af.
- Geef in een voorgesprek de beginnende scheidsrechters niet teveel ineens mee. Durven fluiten en positionering zijn in eerste instantie de belangrijkste punten. Tip: laat de ene scheidsrechter even hard blazen voor het bijeenroepen van de aanvoerders voor de toss en laat de ander het beginsignaal geven.
- Vraag de beginnende scheidsrechter waar hij onzeker over is; vaak wil hij nog wat regels doornemen.
- Belangrijkste eerste aanwijzing is: hard blazen en duidelijk aanwijzen.
- Meld coaches dat je beginnende scheidsrechters begeleidt.
- Vertel nadrukkelijk dat je er niet staat om al dan niet vermeende verkeerde beslissingen te corrigeren maar om algemene aanwijzingen te geven.
- Vertel ook dat je wel ingrijpt als coaches, spelers of publiek het te bont maken tegenover de beginnende scheidsrechters.

b. Tijdens de wedstrijd

- Kijk vanaf de zijlijn met de scheidsrechter mee en coach alleen als het op essentiële punten fout gaat of als de scheidsrechter je vragend aankijkt. Dus niet constant aanwijzingen geven, maar noteer de belangrijkste punten om na de wedstrijd te bespreken.

NB) Sommige verenigingen zijn gestart met het begeleiden via headsets. Dit mag uitsluitend toegepast worden indien de tegenpartij op de hoogte is gebracht van de bedoeling van deze headsets en dat de coach van de tegenpartij de mogelijkheid wordt geboden om mee te luisteren naar hetgeen wordt gezegd. Voordeel van deze vorm van begeleiding is dat beide scheidsrechters op het veld afzonderlijk in een wedstrijd begeleid kunnen worden. Maar ook hier geldt: geef uitsluitend positieve adviezen, zoals "goed gezien, uitstekend opgelost, of harder fluiten, voor het spel uitlopen, zorg dat je eerder in de cirkel bent". Maar geef ook weer niet te veel aanwijzingen want dat leidt alleen maar af.

c. Tijdens de rust

- Laat de scheidsrechter even 'uitrazen'.
- Kom terug op één of twee punten die je in het begin hebt aangegeven.
- Wees positief en coachend!

d. Na de wedstrijd

- Neem na de wedstrijd behoorlijk de tijd voor de evaluatie. Haal een concreet voorbeeld uit de wedstrijd en vraag wat de belevenis daarbij was.
- Blijf positief, prijs eerst wat goed is en geef daarna instructies wat beter kan. Praat dus niet over zwakke punten, maar punten die nog verbeterd kunnen worden.
- Vul het beoordelingsformulier (zie bijlage) in en geef dit aan de scheidsrechter. Het is ook belangrijk om te oordelen of verdere begeleiding noodzakelijk is. Doe dit samen met de scheidsrechter en geef dit aan de begeleidingscommissie/ scheidsrechtercommissaris door.

Hoofdstuk 4

Begeleidingsformulier

Als leidraad voor bovengenoemde punten kun je een beoordelingsformulier gebruiken. Dit formulier bevat de belangrijkste aspecten van de arbitrage voor de beginnende scheidsrechter.

1. fluiten
2. positionering
3. signalering en waarneming
4. samenwerking collega scheidsrechter

1. Fluiten

De fluit is het belangrijkste communicatiemiddel. Laat daarom de scheidsrechter hard en gedecideerd fluiten. Iedereen maakt fouten maar die worden geaccepteerd als hij duidelijk fluit en duidelijk wijst met een arm. Bij de zwaarste straf (voordeel), mag uiteraard niet worden gefloten, maar moet wel het voordeel worden aangeven.

2. Positionering

Hockeystick loop. M.a.w. langs de lijn oplopen tot 23-m van de collega scheidsrechter, maar daarnaast ook tijdig naar de cirkel lopen om rustig in de buurt van het doel de aanval waar te nemen. Wanneer acties zich in de cirkel afspelen, kan de scheidsrechter het beste in de buurt van het doel gaan staan. NB: veel beginnende scheidsrechters 'durven' niet tot in de cirkel te lopen; coach hen daarbij.

3. Signalering en waarneming

- Aanwijzen van beslissingen: met één arm alleen de richting aangeven (rechts voor de aanval, links voor de verdediging)
- Alleen richting aangeven als de collega scheidsrechter 'daarom vraagt'. Nooit samen, gelijktijdig wijzen en/of fluiten. Mocht dit laatste zich per ongeluk toch voordoen dan fluit de scheidsrechter op wiens helft de overtreding heeft plaatsgevonden opnieuw en geeft hij de richting aan (de middenlijn beslist). De andere scheidsrechter laat op dat moment onmiddellijk zijn arm zakken.

4. Samenwerking collega scheidsrechter

- Door houding en uitstraling kunnen scheidsrechters laten zien dat zij een team zijn.
- Scheidsrechters moeten elkaar zoveel mogelijk steunen (daarom juiste positionering belangrijk).
- Het raadplegen van de collega scheidsrechter heeft alleen zin als hij het gezien kan hebben.

Begeleidingsformulier CS+ opleiding

Scheidsrechter		Collega	
Wedstrijd		Uitslag	
Datum		Begeleider	

SPORTIVITEIT & RESPECT

1. Voorbereiden op de wedstrijd A. Is ruim op tijd aanwezig B. Maakt afspraken met collega C. Zorgt voor eigen uitrusting D. Controleert uitrusting spelers 2. Toepassen spelregels A. Voert toss uit B. Past spelregels toe C. Noteert scores en kaarten	3. Begeleiden van de wedstrijd A. Kiest juiste positionering B. Houdt controle over de wedstrijd C. Grijpt bij bijzondere omstandigheden in 4. Omgaan met spelers en coaches A. Communiceert op passende wijze B. Gebruikt correcte signalen	5. Samenwerken met collega A. Houdt zich aan afspraken B. Ondersteunt collega 6. Afhandelen van formaliteiten A. Controleert formulier B. Vult formulier correct in C. Handelt wangedrag juist af

FEEDBACK

Nummer:	Wat ging goed? Wat kan beter?
Nummer:	Wat ging goed? Wat kan beter?
Nummer:	Wat ging goed? Wat kan beter?
Nummer:	Wat ging goed? Wat kan beter?
Overige opmerkingen en adviezen ter verbetering	

Toelichting begeleidingsformulier

1. Voorbereiden op de wedstrijd

- A. Is ruim op tijd aanwezig
 - *Scheidsrechter is minimaal 20 minuten voor aanvang aanwezig*
- B. Maakt afspraken met collega
 - *Scheidsrechters stemmen vooraf met elkaar af hoe het veld verdeeld wordt, en hoe ze omgaan met bijzondere situaties of overtredingen*
- C. Zorgt voor eigen uitrusting
 - *Scheidsrechter zorgt voor eigen fluitattributen (fluitje, kaarten, pen, papier, stopwatch)*
 - *Scheidsrechter heeft afwijkende kleur shirt aan*
- D. Controleert uitrusting spelers
 - *Scheidsrechter controleert tenue spelers (incl. scheenbeschermers) en keeper (kleur shirt)*
 - *Scheidsrechter controleert doelen en hoekvlaggen*

2. Toepassen van de spelregels

- A. Voert toss uit
- B. Past spelregels toe
 - *Scheidsrechter fluit volgens spelreglement en briefing*
 - *Scheidsrechter fluit neutraal en objectief*
 - *Scheidsrechter onderscheidt opzet van onkunde*
- C. Noteert scores en kaarten

3. Begeleiden van de wedstrijd

- A. Kiest juiste positionering
 - *Scheidsrechter laat de aanval op zich afkomen*
 - *Scheidsrechter staat bij een situatie in de cirkel nabij het doel*
 - *Scheidsrechter beweegt volgens de traditionele looplijn ('hockeystick-loop')*
 - *Scheidsrechter komt mee op ter ondersteuning van zijn collega*
- B. Houdt controle over de wedstrijd
 - *Scheidsrechter grijpt op het juiste moment in*
 - *Scheidsrechter bestraft overtredingen adequaat*
 - *Scheidsrechter maakt (waar het kan) gebruik van voordeel*
- C. Grijpt bij bijzondere omstandigheden in
 - *Scheidsrechter grijpt bij onvoorziene omstandigheden in (blessure, onweer, hond op veld)*

4. Omgaan met spelers en coaches

- A. Communiceert op passende wijze
 - *Scheidsrechter zorgt dat in al zijn handelen is sportiviteit en respect leidend is*
 - *Scheidsrechter bejegent spelers en coaches correct*
- B. Gebruikt correcte signalen
 - *Scheidsrechter fluit duidelijk hoorbaar*
 - *Scheidsrechter gebruikt voorgeschreven signalen*
 - *Scheidsrechter gebruikt gestrekte armen*

5. Samenwerken met collega

- A. Houdt zich aan afspraken
- B. Ondersteunt collega
 - *Scheidsrechter ondersteunt collega waar en indien nodig*
 - *Scheidsrechter wijst niet mee met collega*
 - *Scheidsrechter geeft geen ongevraagd advies*
 - *Scheidsrechter fluit niet in de andere cirkel*

6. Afhandelen van formaliteiten

A. Controleert wedstrijdformulier

B. Vult wedstrijdformulier correct in

- *Scheidsrechter vult uitslag en eventuele kaarten of andere opmerkingen in*
- *Scheidsrechter tekent het formulier*

C. Handelt wangedrag juist af

- *Scheidsrechter levert indien nodig een aanvullende verklaring in*
- *Scheidsrechter rapporteert wangedrag na afloop van de wedstrijd*